

בס"ד. שיחת אור ליום ועש"ק פ' שמיני, כ"ח ניסן ה'תנש"א.

— לאחרי תפלת ערבית —

א. בעמדנו ב"יום זכאי" (בכלל, ובפרט) בנוגע להענין הכי עיקרי דגאולה האמיתית והשלימה,

— מצד כו"כ ענינים: כללות השנה,

כללות החודש וכללות השבוע, וגם היום הפרטי בחודש והיום הפרטי בשבוע, כולל ובמיוחד מצד ענינו של היום והשבוע בספירת העומר, "מצוה² למימני יומי ומצוה למימני שבועי"³ — יש לעורר ולהזכיר ולהדגיש עוד הפעם ע"ד גמר ושלמות מעשינו ועבודתנו להבאת הגאולה האמיתית והשלימה, כדלקמן.

ב. ובהקדם הזכרת מעלת הזמן ("יום זכאי") בשייכות להגאולה, ולכל לראש — מצד כללות השנה:

דובר כמ"פ במשך השנה ע"ד הר"ת דהשנה כפי שנקבע ונקרא בפי בני: "הי' תהא שנת נפלאות אראנו" [נו"ן (ר"ת "נפלאות") לפני האל"ף (ר"ת "אראנו") — כבכתיבת זמני שטרות שצריכים לכתוב העשיריות (נו"ן) לפני היחידות⁴ (אל"ף)], או הי' תהא שנת אראנו נפלאות [אל"ף (ר"ת "אראנו")

וההסברה בזה:
"נפלאות" (כשלעצמם) — יכולים להיות גם באופן שאינם נראים בגלוי, כמארז"ל⁵ שישנם נסים ש"אפילו בעל הנס (ועאכו"כ אחרים) אינו מכיר בניסו", ועד"ז בנוגע ל"נפלאות" שלמעלה מ"נסים". ואדרבה: יתכן שלא יראו ה"נפלאות" מצד גודל מעלתם (למעלה מנסים) — כמ"ש⁷ "לעושה נפלאות גדולות לבדו", שלהיותם "נפלאות גדולות", לכן, "הוא לבדו יודע שהוא נס, אבל בעל הנס אינו מכיר בניסו"⁸.

וההוספה ד"אראנו" — שה"נפלאות" נראים בגלוי בראי' מוחשית לעיני בשר ("אראנו" כפשוטו⁹), כיון שהקב"ה מראה ה"נפלאות" ("אראנו"), כלומר, ראיית הנפלאות היא (לא בגלל שאינם "נפלאות גדולות" ח"ו, אלא) בגלל ההשתדלות וההתעסקות דהקב"ה בכבודו ובעצמו שבכחו וביכלתו להראות גם "נפלאות גדולות" ש"הוא לבדו יודע שהוא נס".

ויש להוסיף ע"פ הדיוק בלשון הכתוב "אראנו (נפלאות)", בלשון נסתר,

(1) ראה תענית כט, א. ערכין יא, ב. וראה גם פרש"י עה"ת בהעלותך ט, ז. תצא כב, ה.

(2) מנחות טו, א.

(3) ויש לומר, שמצד החשיבות המיוחדת ד"יומי" ו"שבועי" בנוגע לספירת העומר, נוסף הדגשה יתירה גם בכללות ענינו של היום והשבוע (מצד הבריאה). ובפרט בקביעות שנה זו שפסח חל בשבת, והתחלת ספירת העומר במוצאי שבת, שאז השבתות הן תמימות כימי בראשית (כדלקמן ס"ה), שבוה מודגשת ההשפעה ההדרית שבין ימי ספה"ע ימי בראשית (כמדובר בארוכה בהתעודות דאחרון ימי פסח (לעיל ע' 89)).

(4) ראה שו"ע אה"ע סק"ו ס"ה ובנ"כ.

(5) מיכה ז, טו.

(6) נדה לא, א.

(7) תהלים קלו, ד.

(8) פרש"י נדה שם.

(9) אין מקרא יוצא מידי פשוטו (שבת סג, א.

וש"ו).

ג. ובשנה זו עצמה – נוסף עוד יותר מצד כללות החודש והיום בחודש, כללות השבוע והיום בשבוע:

חודש ניסן הוא "חודש של גאולה"¹³, שבו היתה היציאה (גאולה) ממצרים ("ימי צאתך מארץ מצרים"), ובו תהי' הגאולה העתידה ("אראנו נפלאות"), כמארז"¹⁴ "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל".

ובחודש ניסן עצמו – הלילה ש(באמצע ו)מחבר יום כ"ז ניסן ויום כ"ח ניסן:

כ"ז (ניסן) – אותיות "זך" (ע"ד "שמן זית זך"¹⁵), מלשון בהירות – מורה ומדגיש הגילוי ("אראנו") ד"ניסן" (גאולה).

ויש להוסיף בנוגע למעלת מספר כ"ז – ט' פעמים ג', היינו, שענינו של ניסן (גאולה) הוא באופן של שילוש משולש ד"חוקה" ("בתלת זימני הוי חזקה"¹⁶), ג' פעמים ג' – ג' פעמים, ע"ד המדובר כמ"פ בנוגע לכללות השנה (שמודגש בה ענין הגאולה), שהתחלתה וראשיתה בג' ימים רצופים של קדושה, שחוזרים ונשנים (בחול"ל) ג' פעמים (בר"ה, בסוכות, ובשמע"צ ושמה"ת).

וכ"ח (ניסן) – אותיות "כח" – מורה ומדגיש החזק והתוקף דניסן (גאולה), כולל ובמיוחד – בפשטות – נתינת ה"כח" להבאת הגאולה בפועל ממש.

והוספה יתירה – מצד ענינו של כללות השבוע והיום בשבוע:

כללות השבוע – פרשת שמייני¹⁷,

ולא בלשון נוכח ("אראך")¹⁰ – שמורה על דרגא נעלית יותר באלקות שהיא באופן נסתר. וכיון שראיית הנפלאות היא מצד דרגא נעלית יותר באלקות, "אראנו" דייקא, באים גם ה"נפלאות גדולות" ש"הוא לבדו יודע שהוא נס" בראי' מוחשית לעיני בשר¹¹.

ובזה גופא – ב' סדרים: הסדר מצד מציאות העולם (כתיבת שטרות) – "נפלאות אראנו" – כי, מצד מציאות העולם (מלמטה למעלה) ה"ז "נפלאות" שלמעלה מגילוי, והתגלותם היא ע"י פעולה מיוחדת ד"אראנו". והסדר מצד התורה (לשון הכתוב) – "אראנו נפלאות" – שמלכתחילה ישנו הגילוי ("אראנו") ד"נפלאות" שלמעלה מגדרי העולם (מלמעלה למטה).

ויש בזה מה שאין בזה: ב"אראנו נפלאות" (מלמעלה למטה) – מתגלית דרגא נעלית יותר באלקות, אבל הגילוי הוא (בעיקר) מלמעלה, ולא מצד גדרי התחתון (עולם); וב"נפלאות אראנו" – ה"ז מצד גדרי התחתון, אבל לא מתגלית דרגת האלקות שלמעלה לגמרי מהעולם. והשלימות האמיתית היא בצירוף שניהם גם יחד ("נפלאות אראנו" ו"אראנו נפלאות") – שמתגלית דרגת האלקות שלמעלה לגמרי מהעולם, וביחד עם זה, נמשכת וחודרת ונעשית מצד גדרי העולם.

ולכל לראש ובעיקר – התגלות הנפלאות שאודותם מדובר בכתוב – "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", התגלות הנפלאות¹² דגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

13) שמו"ר פט"ו, יא.

14) ר"ה יא, רע"א שמו"ר שם.

15) ר"פ תצוה אמור כד, ב.

16) ב"מ קו, רע"ב. וש"ג.

17) בחול"ל (המקום שבו נמצאים לעת-עתה בזמן הגלות) רוב מנין ורוב בנין דבני"י. ובאה"ק – בשבוע שמתחבר מפרשת שמייני.

10) ראה זח"ב נד, סע"א: "אראך מבעי לי".

11) להעיר מהמבואר באוה"ת (נ"ך עה"פ ע) תפז). ובארוכה ביהל אור ס"ע קנא ואילך) השייכות

ד"אראנו נפלאות" ל"נפלאות גדולות לבדו", עיי"ש.

12) "נפלאות" – גם בערך להנסיים ונפלאות דיצי"מ (ראה אוה"ת נ"ך שם. וש"ג).

וממנו באים לראש חודש, מולד הלבנה, ודוגמתו בישראל (שדומין ללבנה ומונין ללבנה²⁶) – "שהם עתידים להתחדש כמותה"²⁷, בהגאולה העתידה. ובנדוד שר"ח הוא ב' ימים – באים מיום ראשון דר"ח ליום שני דר"ח (שבו מתחיל מנין ימי החודש²⁸), שבו מודגש ענין הגאולה שבר"ח באופן כפול²⁹.

ומעלה יתירה בקביעות שנה זו שערב ראש חודש חל ביום השבת³⁰:

כשערב ר"ח חל בשבת – מקדימים הענינים ד"יום כיפור קטן" (ששייכים לערב ר"ח) להימים שלפני השבת³¹ (כיון שביום השבת אין אומרים תחנון), וביום השבת, ערב ר"ח ממש, ישנה רק עבודה של שמחה – "וביום שמחתכם אלו השבתות"³².

ועוד ועיקר: כשערב ר"ח חל בשבת מודגש בו ענין הגאולה גם מצד ענינו של יום השבת – מעין ודוגמת "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"³³.

ומ(יום ב' ד) ראש חודש, א' אייר, באים לב' אייר – יום הולדתו של אדמו"ר מהר"ש:

מקובל אצל חסידים הפתגם ע"ד מעלת יום הולדתו בספירת "תפארת שבתפארת"³⁴. וענין זה קשור גם עם הנהגתו המיוחדת באופן ד"לכתחילה

ש"שמיני" קשור עם ענין הגאולה¹⁸. ובשבוע דפרשת שמיני עצמו – השבוע השלישי דפרשת שמיני, "חזקה" בהענין ד"שמיני".

והיום בשבוע – ערב שבת¹⁹ שבו²⁰ קורין פרשת שמיני כולה, ובקביעות שנה זו קורין "ויהי ביום השמיני" בפעם השמינית – שמיני שבשמיני (גאולה שבגאולה – תכלית השלימות בגאולה).

ד. ויש להוסיף במעלת היום – מצד הקשר והשייכות להימים הבאים²¹:

מכ"ח ניסן באים לכ"ט ניסן – ערב ראש חודש (אייר²²), שנקרא "יום כיפור קטן"²³ – מעין ודוגמת ענינו של יהכ"פ, "יום חתונתו" (יום הכיפורים שניתנו בו לוחות אחרונות)²⁴, ששלימותו בהגאולה העתידה שאז יהיו הנישואין דכנס"י והקב"ה²⁵.

18 כמארז"ל (ערכך יג, ב) "כינור... של ימות המשיח שמונה".

19 להעיר, שבשיעור חומש דיום הששי מדובר אודות ד' החיות הטמאות שרומזים לד' מלכויות (גלויות) שיתבטלו בגאולה העתידה (ראה ויק"ר סוף פרשתנו).

20 ביום השבת – בציבור, ובערב שבת – ביחיד, שנים מקרא ואחד תרגום (טשו"ע ואה"ז או"ח סרפ"ה). ולהעיר, שמנהג נשיאי חב"ד להתחיל שמו"ת (פרשת או שתיים) בליל ששי ("היום יום" ד' טבת).

21 ובהדגשה יתירה בנדוד מצד ימי השבוע – ששבת שייך לערב שבת ("מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת"), והימים שלאחרי השבת שייכים לשבת, ובמילא גם לערב שבת.

22 ר"ת אברהם יצחק יעקב ורחל (מאו"א א, פד. ועוד) – ד' רגלי המרכבה, שבוה מודגש במיוחד העליו דרגל הרביעי (המרכבה), שקשור עם דוד (זח"א רמח, ב. ועוד) – דוד מלכא משיחא.

23 פרי"ח לאור"ח סתי"ז (מהרמ"ק) של"ה (קכ, ב. קעט, א. ועוד). יעב"ץ בסידורו. ועוד. וראה אזה"ת בא ע' נג. וראה גם נ"כ האור"ח שם.

24 תענית כו, ב בפרש"י, שם ל, ב.

25 שמו"ר ספט"ו.

26 ראה סוכה כט, א. ב"ר פ"ו, ג. אוה"ת בראשית ד, טע"ב ואילך.

27 נוסח קידוש לבנה (סנהדרין מב, א).

28 שהרי יום א' דר"ח נמנה ליום הל' דהחודש שלפניו (שו"ע אה"ע סקכ"ו ס"ו).

29 ולהעיר ש"כפל" עצמו שייך לגאולה (ראה פרדר"א פמ"ח. ועוד. ד"ה לך לך תרכ"ז. תר"ל).

30 כמודגש בהפטורת היום – "מחר חודש".

31 להעיר מהשק"ט בנוגע לדחיית ה"יום כיפור קטן" ליום חמישי (ראה פר"ח שבהערה 23). – ובוה מודגשת יותר השייכות דערב ר"ח ליום זה.

32 ספרי בהעלותך יוד, י"ד.

33 תמיד בסופה.

34 "היום יום" ב' אייר. ובכ"מ.

ויתחילו לספור במוצאי שבת, שאז השבתות הן תמימות", "שמתחילות באחד בשבת ומסיימות בשבת"⁴¹, היינו, שהענין ד"תמימות" הוא בשלימות נעלית יותר⁴², תמימות שבת תמימות – גם ענין הגאולה שבימי הספירה הוא בשלימות נעלית יותר.

ומעלה מיוחדת בהספירה הפרטית דימים אלה⁴³:

בנוגע לספירת הימים – באים מהספירה דיום י"ב לעומר (כ"ז ניסן), כנגד י"ב שבטים (השלימות דכלל ישראל שתהי' בהגאולה העתידה), להספירה דיום י"ג לעומר (כ"ח ניסן), הגימטריא ד"אחד"⁴⁴ ("ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד"⁴⁵), וממנו באים להספירה דיום י"ד לעומר (ערב ר"ח), שרומז לג' הידות⁴⁶ "חזקה" בענין ה"יד", "בחזוק יד"⁴⁷) – "יד חזקה"⁴⁸, "יד רמה"⁴⁹, "יד הגדולה"⁵⁰ (שנאמרו בנוגע להגאולה ממצרים), וממנו באים להספירה דיום ט"ו לעומר, שרומז ושייך לשלימות הלבנה ("קיימא סיהרא באשלמותא"⁵¹), ודוגמתו בישראל שעתידיים להתחדש כמותה (כנ"ל ס"ד).

ו. ע"פ האמור לעיל ע"ד הדגשת ענין הגאולה (במיוחד) בזמן זה –

אריבער, כפתגמו המפורסם³⁵: "די וועלט זאָגט אַז ווען מען קען ניט אַרונטער גייט מען אַריבער, און איך זאָג אַז מ'דאַרף לכתחילה אַריבער" (העולם סבור שכשא־אפשר ללכת מלמטה הולכים מלמעלה, ואני סבור – אומר ומורה אדמו"ר מהר"ש – שמלכתחילה צריך ללכת מלמעלה).

וע"פ הסדר ד"לכתחילה אריבער" – ה"ז פועל גם מלמפרע, היינו, שכל הענינים דהימים שלפנ"ז (החל מיום כ"ז ניסן) נעשים "מלכתחילה אריבער" ובאופן ד"תפארת שבתפארת".

ה. ומעלה נוספת – מצד ימי הספירה:

התוכן דימי הספירה, הימים שבין חג הפסח ("זמן מתן תורתנו") לחג השבועות ("זמן מתן תורתנו"), יציאת מצרים בשביל קבלת התורה, הוא – היציאה מהגלות³⁶ אל (הגאולה, שאז תהי' השלימות דמתן תורה³⁷, "תורה חדשה"³⁸ מאתי תצא"³⁹).

ובהדגשה יתירה בקביעות שנה זו שפסח חל בשבת – כדאיתא במדרש⁴⁰ "שבע שבתות תמימות תהיינה, אימתי הן תמימות .. כשיבוא פסח בשבת

35) אג"ק אדמו"ר מוהריי"צ ח"א ע' תר"ו. ועוד.
36) ש"כ"ל המלכיות (גלויות) נקראו ע"ש מצרים כו" (ויק"ר שבהערה 19).

37) להעיר, שבמתן תורה (ביום החמישים לספה"ע) מתגלה שער הנו"ן (ראה לקו"ת במדבר י"ד, ד ואילך. ובכ"מ), ר"ת "נפלאות", ורומז לנו"ן פלאות (זח"א רסא, רע"ב).

38) וכיון ש"אסתכל באורייתא וברא עלמא" (זח"ב קסא, רע"ב. ועוד), ה"ז פועל גם בעולם – "השמים החדשים והארץ החדשה" (ישעי' סו, כב), ועאכו"כ החידוש בישראל (שבשבילם נברא העולם) – "כן יעמוד זרעם ושמכם" (ישעי' שם. וראה לקו"ת בסופו).

39) ישעי' נא, ד. ויק"ר פ"ג, ג.

40) שדר"כ פ"ח. פס"ר פ"ח. קה"ר פ"א, ג.
ראב"ן ספ"ו. ראבי"ה פסחים סתקכ"ו. רוקח סרצ"ה (הובא בכ"מ לקה"ר שם).

41) פרש"י מנחות סה, רע"ב.

42) ראה לקו"ש חכ"ב ע' 145.

43) להעיר, שבשיעור הרמב"ם דערב שבת לומדים דיני ספה"ע (הל' תמידין ומוספין ספ"ו).

44) להעיר, ש"יבא (שילה"ה) – ביאת משיח – בנימטריא "אחד" (שיחת אחש"פ תרצ"ט. לקו"ש ח"א ע' 8).

45) זכר"י, ט.

46) ראה לקו"ת נשא כא, ב ואילך. ובכ"מ.

47) בא יג, ג. יד. טז.

48) שם, ט.

49) בשלח יד, ח.

50) שם, לא.

51) זהר ח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, רע"א. ועוד. וראה שמו"ר פט"ו, כו.

ויה"ר שסוכ"ס ימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו" שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה, ובודאי יפעלו אצל הקב"ה – כמ"ש⁵² "כי עם קשה עורף הוא (למעליותא⁵³, ולכן) וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו" – להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש⁵⁴.

ז. וכדי למהר ולזרוז עוד יותר ע"י הפעולה שלי – אוסיף ואתן לכאו"א מכם שליחות-מצוה ליתן לצדקה, ו"גדולה צדקה שמקרכת את הגאולה"⁵⁵.

ואני את שלי עשיתי, ומכאן ולהבא תעשו אתם כל אשר ביכלתכם.

ויה"ר שימצא מכם אחד, שנים, שלשה, שיטכסו עצה מה לעשות וכיצד לעשות, ועוד והוא העיקר – שיפעלו שתהי' הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(52) תשא לה, ט.

(53) ראה שמו"ר ספמ"ב. הובא בתו"א מג"א

קכג, סע"ב. לקו"ת בלק סז, ד.

(54) להעיר, שהפסוק "כימי צאתך מארץ

מצרים אראנו נפלאות" הוא תשובת הקב"ה לתפלת

הנביא על הגאולה (רד"ק ומצו"ד עה"פ).

(55) ב"ב יו"ד, א. וראה תניא פל"ז.

מתעוררת תמיהה הכי גדולה: היתכן שמבלי הבט על כל העניינים – עדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש?!... דבר שאינו מובן כלל וכלל!

ותמיהה נוספת – שמתאספים עשרה (וכו"כ עשיריות) מישראל ביחד, ובזמן זכאי בנוגע להגאולה, ואעפ"כ, אינם מרעישים לפעול ביאת המשיח תיכף ומיד, ולא מופרך אצלם, רחמנא ליצלן, שמשיח לא יבוא בלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו, וגם מחרתיים לא יבוא משיח צדקנו, רחמנא ליצלן!!

גם כשצועקים "עד מתי" – ה"ז מפני הציווי כו', ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בודאי ובודאי שמשח כבר הי' בא!!

מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני"י ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל, לאחר שכל מה שנעשה עד עתה, לא הועיל, והראי', שנמצאים עדיין בגלות, ועוד ועיקר – בגלות פנימי בעניני עבודת השם.

הדבר היחידי שיכולני לעשות – למסור הענין אליכם: עשו כל אשר ביכלתכם – עניינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון – להביא בפועל את משיח צדקנו וימ"ד ממש!